

*Дифференциальные уравнения
Дифференциалдық теңдеулер*

$$G(t, y, y', \dots, y^{(n)}) = 0$$

$$y^{(n)} = F(t, y, y', \dots, y^{(n-1)})$$

$$y = y(t)$$

Дифференциальные уравнения

Дифференциалдық теңдеулер

$$\frac{dy}{dt} = f(t, y, u),$$

$y(t) = \{y_i(t), i = 1, 2, \dots, m\}$ – m өлшемді вектор (матрица);

$u = u_j(t)$ – n өлшемді вектор;

$f(x, t, u)$ – m өлшемді вектор-функция.

$$\frac{dy}{dt} = f(t, y, u)$$

$$y(t_0) = y_0$$

*Численные методы решения ДУ
ДТ сандық әдістерімен шешу*

$$(t_m, y_m)$$

$$y_m' = f(t_m, y_m)$$

$$t_{m+1} = t_m + h$$

Численные методы решения ДУ

Уравнение касательной

$$y = y_m + y'_m (t - t_m)$$

Из заданного уравнения имеем можем вычислить tg угла наклона касательной

$$y'_m = f(t_m, y_m)$$

Следующей точкой решения считаем ту, где касательная пересечет ординату точки

$$t_{m+1} = t_m + h$$

Тогда

$$y_{m+1} = y_m + h \cdot f(t_m, y_m) \quad (1)$$

$$-i\grave{a}\grave{o}\grave{i}\grave{a} \quad \acute{Y}\acute{e}\acute{e}\acute{a}\acute{\delta}\acute{a}$$

ДТ сандық әдістерімен шешу

Жанама теңдеуі

$$y = y_m + y'_m (t - t_m)$$

Берілген теңдеуден жанаманың иілу бұрышының tg есептей аламыз

$$y'_m = f(t_m, y_m)$$

Шешімнің келесі нүктесі деп жанама келесі нүктенің ординатасымен қиылысу нүктесін аламыз

$$t_{m+1} = t_m + h$$

Сонда

$$y_{m+1} = y_m + h \cdot f(t_m, y_m) \quad (1)$$

- Эйлер әдісі

Численные методы решения ДУ

Методы Рунге-Кутты:

1. Одноступенчатые;
2. Порядок точности - порядок метода h^p .
3. Не требуется вычислений производных функции.

Метод Эйлера – метод Рунге-Кутты **первого** порядка точности.

ДТ сандық әдістерімен шешу

Рунге_Кутт әдістері:

1. Бірқадамды;
2. Дәлдік реті – әдіс реті h^p .
3. Функциялардың туындыларын есептеу қажет емес.

Эйлер әдісі – дәлдігі **бірінші** Рунге-Кутт әдісі.

**Численные методы решения ДУ
ДТ сандық әдістерімен шешу**

$$t_m, y_m$$

$$t_m + h, y_m + h \cdot y'_m$$

$$F_1(t_m, y_m, h) = \frac{1}{2}[f(x_m, y_m) + f(x_m + h, y_m + h \cdot y'_m)], \text{ а } y'_m = f(x_m, y_m)$$

$$y = y_m + h \cdot F_1(t_m, y_m, h)$$

$$y_{m+1} = y_m + h \cdot F_1(t_m, y_m, h) \quad (2)$$

-исправленный метод Эйлера

- түзетілген Эйлер әдісі

**Численные методы решения ДУ
ДТ сандық әдістерімен шешу**

$$F_2(t_m, y_m, h) = f\left(x_m + \frac{h}{2}, y_m + \frac{h}{2} \cdot y'_m\right), \text{ а } y'_m = f(x_m, y_m)$$

$$y_{m+1} = y_m + h \cdot F_2(t_m, y_m, h) \quad (3)$$

- модифицированный метод Эйлера

*Численные методы решения ДУ
ДТ сандық әдістерімен шешу*

Төртінші ретті дәлдігі бар Рунге-Кутт әдісі

$$y_{m+1} = y_m + \frac{h}{6}(k_1 + 2k_2 + 2k_3 + k_4)$$

где

$$k_1 = f(x_m, y_m)$$

$$k_2 = f\left(x_m + \frac{h}{2}, y_m + \frac{h \cdot k_1}{2}\right)$$

$$k_3 = f\left(x_m + \frac{h}{2}, y_m + \frac{h \cdot k_2}{2}\right)$$

$$k_4 = f(x_m + h, y_m + h \cdot k_3)$$

*Численные методы решения ДУ
ДТ сандық әдістерімен шешу*

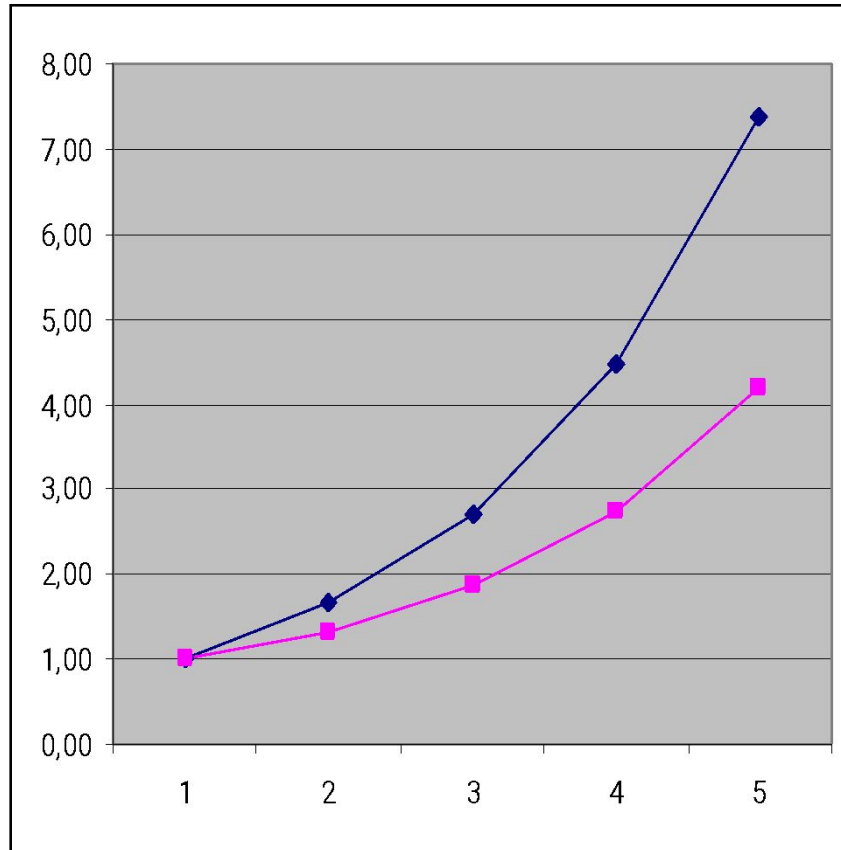
$$y' = y,$$

$$y(0) = 1$$

*Численные методы решения ДУ
ДТ сандық әдістерімен шешу*

t	$\exp(t)$	Метод Эйлера	Рунге-Кутта
0,0	1,00		
0,5	1,65		
1,0	2,72		
1,5	4,48		
2,0	7,39		

Численные методы решения ДУ ДТ сандық әдістерімен шешу

Численные методы решения ДУ ДТ сандық әдістерімен шешу

$$k_1 = y_m$$

$$k_2 = y_m + \frac{h}{2} y_m$$

$$k_3 = y_m + \frac{h}{2} \left(y_m + \frac{h}{2} y_m \right)$$

$$k_4 = y_m + h \cdot \left[y_m + \frac{h}{2} \left(y_m + \frac{h}{2} y_m \right) \right]$$

$$y_{m+1} = y_m \cdot \left(1 + h + \frac{h^2}{2} + \frac{h^3}{6} + \frac{h^4}{24} \right)$$